

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthunsgate 29
Postboks 5091
0301 OSLO

Sakshand./tif.nr.: Martine Moe Winsnes/23904363
Vår ref.: 22/01061-1
Vår dato: 01.11.2022

2022 har vært et krevende år for norsk kraftforsyning. Høye kraftpriser og stram kraftsituasjon i sør, store prisforskjeller og begrenset nettkapasitet til nye tilknytninger synliggjør behov for økt tempo i nettutviklingen og mer kraftproduksjon. Energikrisen og krigen i Europa gir fortsatt usikkerhet rundt energiforsyningen, svært høye kraftpriser og utfordringer i leverandørmarkedet.

Oppdatert investeringsplan 2022

Etter forskrift om energiutredninger skal Statnett hvert år oppdatere og sende en investeringsplan for transmisjonsnettet til Norges vassdrags- og energidirektorat. Dette inkluderer status for planlagte, pågående og fullførte nettprosjekt (siden Nettutviklingsplan 2021). Dette brevet, sammen med en oppdatert prosjektoversikt, utgjør en slik statusrapport.

Omstillingen mot nullutslipp gir økt etterspørsel etter nettkapasitet og fornybar kraft

Statnetts strategi, *Det grønne taktskiftet*, legger til grunn en storstilt omlegging av kraftsystemet. Norge har dårlig tid hvis vi skal sikre god forsyning, nå våre klimamål og samtidig legge til rette for ny elektrifisert næringsvirksomhet. Kraftsystemet må settes i stand til å levere mer kapasitet langt raskere enn hva vi trodde for bare få år siden.

De siste årene har Statnett og de regionale nettselskapene opplevd en dramatisk vekst i forespørsler etter tilknytning til kraftnettet – primært fra forbruksaktører. Ledig kapasitet til forbruk i dagens transmisjonsnett og fra pågående prosjekter under planlegging og gjennomføring er i stor grad reservert – nettet er fullt.

I tillegg til tiltak som legger til rette for nye tilknytninger lokalt, oppgraderer Statnett alle de store transportkanalene til 420 kV. For å møte forbruksveksten i Norge og opprettholde konkurransedyktige kraftpriser, er det også behov for økt kraftproduksjon. Samlokalisering av produksjon og forbruk er viktig for å sikre raskere tilknytning, høy utnyttelse av systemet og redusere behov for nettinvesteringer. Utover havvind er det få konkrete planer om økt produksjon, og trolig vil Norge få et kraftunderskudd innen ny produksjon kommer.

Utbygging av havvind vil kreve forsterkning av nettet på land. Regjeringen har varslet at de vil utpeke Statnett som systemansvarlig til havs og gi Statnett ansvaret for å planlegge utviklingen av nett til havs. Regjeringen har fremlagt ambisiøse planer for utbygging av havvind, og Statnett forventer økt aktivitetsnivå for å legge til rette for tilknytning av havvind og utvikling av havnett. Kostnader til utbygging av havnettet inngår ikke i de investeringsbeløp som omtales i dette brevet.

De neste årene vil være utfordrende for kraftsystemet, og Statnetts oppgaver øker. Vi må:

- Forsterke og fornye nettet raskere, og få kunder raskere på nett
- Utvikle system- og markedsløsninger tilpasset fremtidens kraftsystem
- Planlegge et kraftsystem til havs og komplementere systemet på land

Vi planlegger å investere 60-100 milliarder frem mot 2030

Statnett er i gang med å forsterke transmisjonsnettet for å muliggjøre det grønne taktskiftet. Pågående nettutbyggingsportefølje legger til rette for økt verdiskaping langs kysten og rundt forbrukstunge områder, reduserte prisforskjeller og styrket forsyning rundt de store byene. Omtrent 60% av pågående prosjekter tilhører områdeplan Nord, områdeplan Bergensområdet og Haugalandet og områdeplan Oslo, Akershus og Østfold.

I 2021 investerte vi ca. 4,4 milliarder i ny kapasitet og reinvesteringer. Samme år satte vi i drift flere store prosjekter, slik som mellomlandsforbindelsene North Sea Link og NordLink.

Frem mot 2030 planlegger Statnett å investere 60-100 milliarder i nettanlegg. Kommende fem år forventer vi en rask vekst i investeringsnivå. Veksten kommer i stor grad av økt antall stasjonsprosjekter under gjennomføring, samt planlegging av større ledningsforsterkninger. Sterk vekst i kraftetterspørsel, samt utbygging av havvind vil trolig øke behovet for nettførsterkninger til lands mot slutten av tiåret og utover 2030-tallet.

Fremdrifts- og kostnadsendringer sammenliknet med Nettutviklingsplan 2021

Dagens prosjektportefølje er større enn noen gang tidligere. Andelen prosjekter under planlegging og utvikling, er spesielt stor og vi forventer derfor at 75% av dagens portefølje vil være under realisering i løpet av 1-3 år. Dette i tråd med ambisjonen for investeringsnivået som angitt over. Områdene med størst aktivitet er Nord, Bergensområdet og Haugalandet, samt Oslo, Akershus og Østfold. Dette er også de områdene hvor vi ser flest avvik på kost og tid sammenliknet med Nettutviklingsplanen 2021. Avvikene oppstår som følge av lang saksbehandlingstid hos myndighetene og utfordringer i leverandørkjeden både mht tid og kost som en konsekvens av krigen i Ukraina og ettervirkninger av pandemi.

I tillegg til en negativ utvikling over tid for saksbehandlingstiden hos myndighetene, så har vi det siste året hatt en kø av saker som venter på saksbehandler hos NVE. Enkelte saker har ligget nærmere 10 måneder i kø. Vi forventer nå at det vil bli tatt grep fra NVE, særlig sett i sammenheng med anbefalinger fra Strømnettutvalget, som vil løse denne situasjonen både på kort og lang sikt.

Vi utarbeider områdeplaner for 10 regioner og gjennomfører regionale dialogmøter

Områdeplanene er en videreutvikling av dagens planer og prosesser. Vi dekker nå systematisk hele landet med større involvering eksternt, blant annet gjennom regionale dialogmøter, der kunder, nettselskaper og myndigheter deltar. Hver plan definerer et strategisk målbilde i et 20-årsperspektiv med nødvendige tiltak, fordelt på ulike trinn, for å møte behovene i området. Planene vil bidra til at vi kan gi større forutsigbarhet for kunder som ønsker økt kapasitet, og legge til rette for en mer effektiv realisering av prosjektporteføljen. Områdeplanene vil være et viktig underlag når konsesjonssaker skal behandles og sendes på høring. Områdeplanene vil revideres annethvert år.

Arbeidet med å få på plass områdeplaner er godt i gang. I 2022 gjennomfører vi dialogmøter i de ulike regionene. I dialogmøtene, som arrangeres sammen med de RKSU-ansvarlige i området, inviterer vi myndigheter, politikere, bransje, og interessenter. I løpet av 1. kvartal 2023 vil første utgave av samtlige 10 områdeplaner være klare.

Nasjonalt kraftsystemmøte avholdes i desember 2022, og neste systemutviklingsplan publiseres i november 2023

Statnett har tidligere publisert en Nettutviklingsplan og en System- og markedsutviklingsplan, sist i 2021. Vi samler nå mye av innholdet i disse planene i et felles plandokument som vi har gitt navnet Systemutviklingsplan. Målet er en mer helhetlig fremstilling av Statnetts planer for utviklingen av kraftsystemet. Områdeplanene er en sentral del av dette.

Systemutviklingsplanen er planlagt publisert 1. november 2023. Den offentlige prosessen starter med Nasjonalt kraftsystemmøte 8.12.2022.

Vennlig hilsen

Gunnar G. Løvås
Konserndirektør, Kraftsystem og Marked

Dokumentet er godkjent i tråd med interne retningslinjer, og har derfor ingen signatur.